

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

SCLOVENECE

Kam Romunija?

V ponedeljek smo prinesli kratko vest, da je bil romunski zunanji minister Titulescu poklican iz inozemstva domov in da bo v Bukarešti sklican silno važen kronski svet, ki bo sprejel važne sklepe glede bodoče romunske zunanje politike do sovjetske Rusije. Navadili smo se, da smo vedno, kadar koli je prišel govor na Romunijo, brezbrizno skomignili z rameni. Tokrat bo treba slediti dogodkom v Romuniji z veliko pozornostjo. Od vseh strani namreč se izvaja na romunsko vlado silen pritisk, naj izbere med protisovjetsko ali zasovjetsko politiko in nam ne more biti vseeno, kako se bo naša zaveznica odločila in če se bomo zjutraj zbudili s sovjetskimi mejami tik za našimi ramami ali pa še vedno daleč od nas v obronkih Besarabije.

Romunija je vsled manije, ki jo je več kot eno leto evropska diplomacija imela za sklepanje najraznovrstnejših paktov, danes vse križem povezana z Evropo in težko bomo našli le en sam zvezni sistem, v katerega bi ne bila tudi ona vpletena. Članica je Mala zveze in kot takšna odločujoče udeležena pri vsej zunanji politiki, ki jo Mala zveza skuša dosledno zasledovati v Podonavju. S Francijo jo veže vojaška zvezna pogodba. S Poljsko istotako. Končno je članica Balkanske zveze in s tem prav v osrčju vseh političnih vprašanj, ki tičejo organizacije Balkana in sploh vse južnovzhodne Evrope in Prednje Azije. V teku zadnjih mesecev so se dogodki razvijali v tako absurdni zunanje-politični črti, da so prav za prav vsa romunska zavezništva, če izvajamo Poljsko, stopila v tesne odnose s sovjetsko Rusijo in s tem neposredno tudi s Kominternom. Francija se je z Rusi povezala na žive in mrtve. Češkoslovaška, ki je članica Male zveze, je s sovjeti sklenila najbolj tesne zveze vojaško-obrambene zaveznice. Naposled je romunska zavezništva v Balkanskem paktu, Turčija čisto organično navezana na sovjetsko Rusijo. Ni čudno torej, če se je sedaj izvršil koncentričen napad na romunsko vlado, da tudi ona sledi svojim zaveznikom na tej poti in ustvari med Romunijo in Sovjetijo bolj intimno sodelovanje, s katerim bi smeli računati tudi generalni štabi Francije, Češkoslovaške, Turčije in sovjetske Rusije.

Do sedaj se je Romunija, ki ima celo vrsto silno prebranih diplomatov, zelo spretno otepala na vse strani in je lezla k Rusiji več ali manj s stisnjenimi zobmi, a samo toliko, kolikor je pač morala, da je niso obtožili nelojalnosti. Pri tem je znala politično konjunkturo tudi sijajno izrabiti. Ko se je lani nahajal v Bukarešti francoski zunanji minister Barthou, je imel očitno namen romunsko vlado končno veljavno pritiskati ob zid, da bi šla z bolj smehljajočim obrazom v razprostrto naročje sovjetske Rusije. Tatarescu, ki je še leta 1925, ko je bil notranji minister, govoril o Besarabiji in o Dnjestrju, ki loči dva kulturna sveta, se je nevarnosti spretno izmuznil, ko je sedaj kot ministriški predsednik Barthouju razložil, da praznih rok ne more v zvezo s sovjeto in da potrebuje znatnih denarnih sredstev za modernizacijo romunske vojske, da bo vredna partnerica tako odličnih zaveznikov. Dobil je od Francozo v ta namen nekako dve milijardi dinarjev posojila in sicer za nabavo vojnih potrebščin. Z njimi je res obnovil romunsko vojsko, v kolikor se je zdelala obnove potrebna. Tudi romunska industrija je bila deležna precejšnjega zlatega dežja, ki je padel s francoskega neba. Če je pretila suša, so romunski diplomati znali zaigrati silno previdno na kakšen hitlerjevski instrument, kar je imelo za posledico, da so denarne padavine trajale naprej.

Danes pa je očitno prišel trenutek, ko bo morala Romunija resno izbrati, ko ji preskakovanje z ene noge na drugo ne bo več pomagalo in ko bo morala nesti svojo kožo na trg in jo tam dati na prodaj za čim višjo ceno. Njeni politični zavezniki in njeni dobavitelji denarnih sredstev so jo sedaj postavili pred alternativo, da naj brez oklevanja sprejme sovjetsko politiko, ki je v interesu vsega zveznega sistema, ali pa naj se gre obešat drugam, kamor hoče. Ni verjetno, da se bo mogla izkoptati iz te slepe ulice s kakšno novo briljantno diplomatično kretnjo.

Titulescu, ki se je izkazal bolj za zvitega pravnika in blestečega diplomata kot za modrega državnika, se zdi pridobil za sovjetsko linijo, ki jo vsiljujejo Romuniji Francija, Češkoslovaška in Turčija ter upniki romunske države blagajne. On je tudi zadnje mesece v tej smeri šel že zelo daleč ter prevzel obveznosti, ki so se zdale modrim državljanom v Bukarešti prevelike. Brez dvoma bo pri kronskem svetu, o katerem bržkone še več dni ne bomo slišali nič konkretnega, zagovarjal rusko linijo in jo predstavljal kot edino mogočo z ozirom na politično povezanost Romunije v sistemu obrambnih in prijateljskih paktov kakor tudi v zvezi z denarno odvisnostjo romunske vlade od francoskega kapitala.

Toda proti njemu se polagoma dviga močan skupina romunskih patrijotov, ki rusko linijo odklanjajo. Dokler vprašanje ni bilo resno postavljeno, so se zadržali v ozadju. Sedaj, ko je treba odgovoriti z da ali ne, stopajo v ospredje. Oni sovjetske Rusije nočejo in boljševiski diplomaciji, ki je s stisnjenimi usti šla mimo Besarabskega vprašanja, ne zaupajo. Predvsem ne marajo slišati o tem, da bi sovjetska rdeča vojska smela nekega dne vkorakati v romunsko ozemlje in se valiti čez Besarabijo na pomoč Češkoslovaški, kot to predvideva češkoslovaško-ruska obrambna in prijateljska pogodba. Nevarnost je, da bo boljševiski potem v Besarabiji ostal in ga nobena romunska armada, še tako sijajno opremljena s pomočjo francoskega denarja, ne bo mogla več premakniti

Novo poglavje v nemškem kulturnem boju

Orsenigo: „Spoštuj konkordat!“

Minister za vero dr. Kerl grozi z novimi preganjanji — Nadaljni razhodi katoliških združenj

Nemški minister za vero dr. Kerl.

Berlin, 29. oktobra. SE. Med nemško vlado in vodilnimi katoliškimi krogi so se zadnje čase začela zelo intenzivna pogajanja. Razgovore je na željo nemške vlade same začel papeški nuncij v Berlinu msgr. Orsenigo, ki je obiskal ministra za cerkvene zadeve dr. Kerla in imel z njim zelo dolg razgovor, o katerem ni prišlo ničesar drugega v javnost, kakor to, da je predstavnik Vatikana v zelo jasnih besedah opozoril nemško vlado na konkordat in na način, kako ga podrejene oblasti kršijo. Opozoril

ga je tudi na celo vrsto izizvalnih govorov, ki jih je imel državni vodja hitlerjevske mladine, ki se je parkrat spozabil celo tako daleč, da je govoril z bogoskrunskimi besedami o krščanstvu in to pred mladino, v kateri se nahajajo otroci pozitivnih katoličanov. Obisk papeškega nuncija pri dr. Kerlu je vzbudil v Berlinu silno pozornost.

Toda še bolj pozorna je postala javnost, ko se je zglasil pri državnem kancelarju Hitlerju novoimenovani katoliški škof za berlinsko škofijo grof Preysing, ki je v pogumnih besedah obrazložil stališče katoličanov, ki hočejo biti lojalni državljani nemške domovine, a jih nespreditni vodje narodnosocialistične stranke s silo od tega odvajajo. Berlinski škof je pri državnem kancelarju znova načel vprašanje katoliških mladinskih in delavskih društev. Spričo nerazumljivega zadržanja nekaterih strankinih podvodij do katoliških društev, je postal položaj katoliških organizacij, ki jim konkordat vendar jamči nemoten obstoj in nemoteno delovanje v okviru za vse veljavnih zakonov, neznošen in je mnogo katoliških društev, kakor pevska zveza ali osrednje vodstvo katoliške akademске mladine (C. V.) sklenilo, da se razide. To ne more biti v interesu države same in njenega kulturnega življenja. Velike težave obstojajo tudi vsled zadržanja vrhovnega vodje delavske fronte dr. Leya, ki dosledno izvaja načelo, ki ga je sam postavil, da namreč ni mogoče, da bi poleg državne delavske organizacije obstojala še katoliška delavska združenja, oziroma da bi bili člani katoliških združenj tudi člani državne organizacije. Katoliški

brezposelni, ki bi radi ostali v svojih sindikalnih združenjih, so torej izključeni od državne pomoči, ki pride samo v roke članom dr. Layeve vsedrjavne organizacije. Nadalje je treba razčistiti tudi vprašanje zastav. Dogodilo se je, da cerkvene oblasti ponekod niso marale razobešati kljukastih zastav na cerkve. Med tem je država to vprašanje z novim zakonom o zastavah rešila in pod kaznijo prepisala. Toda proti takšnim enostranskim odlokom vlade je treba upoštevati predpise konkordata, ki jamči cerkvam tudi v tem pogledu popolno svobodo.

Značilno je, da je po teh razgovorih z visokimi cerkvenimi dostojanstveniki minister za vero dr. Kerl v Limburgu na Lahni imel daljši govor, v katerem je izjavil, da se narodnosocialistična stranka kot pozitivno krščanska stranka s cerkvenimi dogmami ne peča. Vsebinsko narodnosocialistične vere sta ljubezen in zvestoba. Bistvo narodnega socializma je vera, njegovo delanje pa ljubezen. Zato je narodni socializem tudi za pozitivno krščanstvo. Država bo veram jamčila popolno svobodo, toda one morajo zato tudi z državo korakati (sic!).

Procesi proti redovnicam

Berlin, 29. oktobra. AA. DNB poroča: Pred deželnim sodiščem v Berlinu se je danes začela razprava proti katoliškim redovnicam zaradi deviznih prestopkov. Proces bo eden največjih, kar jih je bilo te vrste. Obtožene so voditeljice zadrge v Zveznici sester naše Gospec iz Mulhausena ob Reni. Dolže jih, da so prenesle čez mejo v tujino 1.971.900 mark.

Z abesinskih bojišč

Angleška poročila: Italijanska prodiranja

London, 29. oktobra. AA. Agencija Reuter poroča: Včerajšnji prodori italijanske vojske v Tigreji se še ne morejo smatrati kot nova ofenziva, ker se Abesinci po naredbah vrhovnega poveljstva umikajo, tako da do večjih spopadov sploh ni prišlo. Kar se tiče obrambe Makale so informacije protislovne. Vse pa kaže, da Abesinci tega mesta ne bodo branili z vso odločnostjo, nego se pripravljajo na borbo na položajih, ki so mnogo dalje proti jugu. Italijani skušajo sedaj čim bolj zavarovati se na obeh straneh, ker se ob njihovih bokih koncentrirajo močni abesinski oddelki, ki bi lahko zaustavili italijansko prodiranje. V ostalem so Italijani včeraj zavzeli le položaje, ki so jih pri prvi ofenzivi že izvojevali, s katerih pa so se iz taktičnih razlogov začasno umaknili.

Na južnem bojišču so Italijani prodrli do Goraheja, vendar trdnjave še niso zavzeli. Sicer se ni gotovo, ali morda njih motorizirani oddelki niso prodrli že čisto do mesta, ker radijska postaja v tej trdnjavi tudi včeraj ni odgovorila na pozive iz Addis Abebe. Italijanska vojska napreduje vzdolž reke Šebeli. Abesinci se ji mnogo ne upirajo.

Posebni zastopnik jemenskega imama v Abesiniji Said Mohamed je dal poročevalcu agencije Reuter v Addis Abebi izjavo, v kateri je naglasil, da biva v Abesiniji okrog 100.000 jemenscev, ki so pripravljani boriti se proti Italiji. Vsekakor bi bila to že dragocena pomoč. Poročevalec pravi v svojem poročilu nadalje, da se v Addis Abebi dan za dnem zbirajo Abesinci iz zapadnih krajev države in hočejo na bojišče, abesinski vladi pa je zmanjkalo orožja, tako da jih zaenkrat še ne more sprejeti v vojsko.

Nemška poročila: Tanki v Ogadenu

Addis Abeba, 29. oktobra. AA. DNB poroča: Po najnovejših vesteh z bojišč se postale italijanske čete od včeraj na vseh bojiščih zopet delavnejše. Na jugu so Italijani v dolini reke Bajaz napadli Abesince s tanki. V tem odseku ni bilo nobenih posebnih bojev, ker se abesinske čete pred takimi napadi sistematično umikajo. V teku te akcije so Italijani ob bombardirali več naselbin, med temi tudi Gabredare

čez Dnjestr. Romunski kralj, ki je čuvár domovinske skupnosti, je v tem pogledu edin z mnenjem romunskega generalnega štaba, ki je odgovoren za nedotakljivost romunskih državnih meja. Naj poročajo zavezniki, naj poročajo upniki kar hočejo. Romunija mora v prvi vrsti skrbeti za varnost svoje države. Opozicija, ki se zbira okrog krone in generalnega štaba, morda govorniško ne bo kos blestečemu Titulescu, toda argumenti dejstev mnogokrat s svojo sirovo brutalnostjo zmagaajo nad zvijačami duha.

Poleg čisto domače romunske opozicije, ki se dviga proti pretesnem mešetarenju z boljševiski, vstajajo tudi zagovorniki vojaške zveze s Poljsko. Romunija je sklenila obrambno protisovjetsko vojaško pogodbo že junija l. 1926. Dne 15. januarja 1931 sta Romunija in Poljska pogodbo za pet let podaljšali. Pogodba izteče s prvim januarjem 1936. Ali jo bo mogoče podaljšati? Ali jo je sploh

Na severnem bojišču so se italijanske letalske sile v glavnem omejile na izvidne polete. Ponekod se za svoje izvidniške namene Italijani poslužujejo domačih čet.

Abesinske čete se na severnem bojišču še vedno umikajo po načrtu, izogibajoč se vsake večje borbe.

Tod krožijo vesti, da so Italijani bombardirali Harar in Desi, večjih borb pa nikjer ni bilo.

Uradno poročilo št. 31

Rim, 29. oktobra. Agencija Stefani poroča: Ministrstvo za tisk in propagando objavlja tale 31. komunikacije:

General de Bono javlja, da sta včeraj dva oddelka prvega armadnega zbora izvršila izvide proti Hausienju, glavnemu mestu pokrajine Haramata. Danes je v Addis Abebi več poglavarjev, da izreče svojo zvestobo. Neki oddelki je izvršil izvide proti reki Takazi, ne da bi bil naletel na poseben odpor.

Na somalijski fronti so naše patrulje pognale v beg neko abesinsko četo med Skilavo in Gorahejem. Tudi na tem bojišču se je več poglavarjev vdalo. Zaplenili smo 730 pušk. Letala vrše redne izvide na eritrejski in somalijski fronti.

Rim, 29. okt. b. Po vesteh iz Djibutija je hararski guverner pozval pod orožje vsa okoliška plemena, med drugimi tudi bojno pleme Arguti.

Mirovna prizadevanja

Zadnji upi uničeni? Pogajanja samo pri ZN v Ženevi

Pariz, 29. okt. b. Iz vladnih krogov se čuje, da je posredovalna akcija francoskega ministrskega predsednika Lavalja za ublažitev spora med Rimom in Londonom ostala brez uspeha. London je sicer sprejel formalni italijanski predlog, ki je bil izročen po Lavalu, vendar pa je odklonil vsako diskusijo o tem in je dal Lavalu navodila, naj Italija ta predlog izroči v Ženevi pred svet Zveze narodov. London je torej ostal dosleden na svojem stališču, da ne gre za spor med Italijo in Veliko Britanijo, temveč le za spor med Italijo in Zvezo narodov, vsled česar se to vprašanje lahko razpravlja le v Ženevi.

V četrtek se bo ustavil na potu v Ženevo v Parizu britanski zunanji minister sir Samuel Hoare, ki se bo sestal z Lavalom. Oba državnika bosta

treba? Če se Romunija s Francozi, Češkoslovaki in Turki vred vrže v sovjetsko žrelo in se z Rusijo zveže na življenje in smrt, potem obrambna pogodba s Poljsko nima pomena in mora sama od sebe umreti. In vendar pride Poljska edina v poštev, če bi bilo kedaj treba braniti romunske meje proti objestnemu boljševisizmu. Zveza s Poljsko je za Romunije naravna tudi s stališča, da sta obe tostran tiste velike črte, ki loči dva kulturna sveta.

Po informacijah, ki jih imamo — romunski kralj je dal pogodbo s Poljsko za 6 mesecev podaljšati — se bo Romunija končno le okrenila proti sovjetski Rusiji. Ta korak ji bo, upamo, tem lažji, posebno po odhodu sedanjega poljskega zunanjega ministra polkovnika Becka, ki ga v Varšavi napovedujejo, ker je gotovo, da bo Rusija postala Franciji manj potrebna, če bo smela z vso gotovostjo računati na poljsko zavezništvo.

Po tem, kar trdijo potniki, ki prihajajo iz Addis Abebe, bodo Abesinci storili vse, da odbijejo napad Italijanov tako na južnem, kakor tudi na severnem bojišču.

Tekle Haraviale upa

Džibuti, 29. oktobra. AA. Posebni poročevalec agencije Havas poroča: Dosedanji abesinski poslanik v Parizu Tekle Haraviale je prišel v Džibuti. Izjavil je, da niti najmanj ne dvomi, da je francoski narod na strani Abesinije. Vselej bo hvaležen Lavalu za njegovo prizadevanje, da se spor med Italijo in Abesinijo mirno uredi. V Addis Abebi se vrača z vero v bodočnost. Izvajanje sankcij in dovolitev uvoza orožja v Abesinijo predstavlja triumf abesinske stvari. Medtem ko bodo za Italijo nastajale vedno večje težave, si bo Abesinija nabavila dovolj orožja in streliva za svojo obrambo.

Z dobro poučene strani trde, da bo minister vojske odstavljen. Sedanjega ministra vojske rasa Mulgeta bo nadomestil bivši minister vojske Biru, ki se je pred kratkim vrnil v Addis Abebo. Ras Mulgeta bo imenovan za guvernerja pokrajine Godjan.

Angleži utrjujejo Aden

Rim, 29. okt. b. Italijanski listi prinašajo vesti iz Adena, da se tamkaj koncentrirajo angleške čete. Razen tega poročajo isti listi, da so Angleži pripeljali v Aden nad 100 letal. Ladje, ki so te dni priplule v adensko luko, so pripeljale s seboj 200 britanskih letalskih častnikov.

Glede na francosko-italijansko pogajanja pravi agencija Reuter, da se nihče ne sme preveč nadejati od predlogov, ki jih je stavila Italija po posredovanju Lavalja. Ti predlogi niso tako velikega pomena, da bi se angleška vlada lahko odločila za spremembo svojega stališča, zlasti pa za spremembo odredb, ki jih je izdala v smislu ženevskih sklepov. Predvsem teh predlogov ne bodo sprejeli Abesinci. Zato jim jih angleška vlada ne bo niti predložila. Vsekakor je pričakovati, da bo Laval poskušal še nadalje posredovati.

Zaenkrat je torej kompromisna rešitev izključena, ker se vojno delovanje v Abesiniji vedno bolj razširja. Vedno bolj se čuti vpliv lorda Edena na razvoj gospodarskih pogajanj. Minister Eden je izjavil pred svojimi volilci, da se ne sme sklep o izvajanju gospodarskih sankcij omalovaževati, ker je čvrsto prepričan, da bodo sankcije rapidno delovale. Agencija Havas potrjuje te informacije ter pravi, da je izmenjava misli med Parizom in Londonom uničila še zadnje upanje onih, ki so verjeli v uspeh pogajanj. Zanimanje je trenutno osredotočeno predvsem na novo italijansko ofenzivo.

Danes bo seja francoske vlade, na kateri se bo točno izdelal tekst finančnih sankcij proti Italiji, ki bodo morale takoj stopiti v veljavo.

Danes sankcije št. 2

Belgrad, 29. okt. m. Jutri postanejo veljavne gospodarske sankcije št. 2 proti Italiji, ki jih je v Ženevi pri Zvezi narodov sprejela tudi naša država. Sankcije št. 2 vsebujejo, kakor znano, prepoved kreditov italijanski vladi in italijanskim podjetjem ter se morajo ustaviti tudi vsa pogajanja, ki so v zvezi z dajanjem posojil Italiji.

Odstop španske vlade

Oster govor Gil Roblesa proti korupciji

Madrid, 29. okt. a. Španska vlada je imela danes popoldne zelo kratko sejo. Potek dogodkov je bil zelo dramatičen, ker Lerroux ni hotel iz vlade. Njegov tovariš v vladi minister Gil Robles ga je moral naravnost napasti v parlamentu s tribune. Gil Robles je imel oster govor proti korupciji v aferi Strauss, ki ga je nazval mednarodnega goljufa in se nato obrnil k zunanjemu ministru Lerrouxu in mu rekel, da se vsako obnašanje svojih čednosti. Se huje pa je napadel Lerrouxovega tovariša prosvetnega ministra Rochata. Ožigosal ju je oba istočasno. Usoda vlade je bila zapetena.

Seja vlade je bila danes popoldne kratka. Lerroux in Rochat sta sporočila, da odstopata. Chapaprieta je takoj dodal, da podaja ostavko cele vlade, odšel k predsedniku republike in dobil takoj mandat za sestavo nove vlade.

Popoldne so se sestali že vsi parlamentarni klubi. Najhujiši je bil prepir v radikalnem klubu. Predsednik vlade je namreč sporočil klub, da naj da dva nova ministra namesto bivših ministrov Lerrouxa in Rochata.

Vendar pa si je Chapaprieta pridržal, da bo sam izbral može iz svojega kluba. Med tem so se sestali kortesi, ker se je mislilo, da se bo nova vlada že predstavila parlamentu. Predsednik Alba pa je sporočil, da še vlade ni in zato odloži sejo. Pričakuje se, da bo nova vlada imenovana že zvečer.

Nova vlada že gotova

Madrid, 29. okt. e. Ob sedmih zvečer je Chapaprieta sestavil novo vlado in jo že jutri predstavi parlamentu.

Predsednik in finančni minister Chapaprieta, zunanji minister Martinez de Blasce, vojni minister Gil Robles, mornariški minister Rajola, prosvetni in delovni minister Salmon, prometni minister Lucia, pravosodni minister Luis Bartai Lopez, minister za trg in ind. Juan Ispabi Ago, notranji minister Pablo Blanco.

Martinez je bil kmetijski minister v prejšnji vladi. Pravosodni minister Lopez je radikalni poslanec in je bil doslej predsednik finančnega odbora.

Strašna neurja v Srednji Ameriki

Cela mesta so upustošena

Newyork, 29. okt. Iz Ningare poročajo, da je požar napravil na tamšnjem letališču veliko škodo. En hangar je popolnoma uničen. Uničenih je tudi nekaj letal, druga pa so poškodovana.

Z atlantske obale poročajo, da so neurja napravila ogromno škodo. Posebno hudo je prizadeto mesto Huerto Cabezas in okolica, kjer so ogromne plantaže banan. Mesteca San Pedro je zaradi poplave popolnoma odrezano od ostalih krajev. Neurja so besnela tudi v Guatemali. V pri-

morskih krajih so nekateri kraji popolnoma poplavljeni. Voda je odnesla več mostov.

Mesto Cape Gracias a Dios ob obali Nikaragve je večeraj silen orkan popolnoma razdejalo. Letalec Kingsley, ki je večeraj popoldne preletel mesto in okolico, poroča, da sta ostali nepoškodovani le carinarnica in vojaška komanda. S svojim letalom se je spustil prav nizko nad mesto in je opazil mnogo mrtvih in ranjenih.

Domači odmevi

Organizacija JRZ

Krajevni odbori

Loški potok: predsednik Jožef Rus iz Travnika, bivši župan; podpredsednik Ruparčič Jožef iz Retij; tajnik Košir Alojzij iz Hribov; blagajnik Debeljak Alojzij iz Malega loga in 7 odbornikov.

Cerkije pri Kranju: predsednik Sleme Fr., posestnik in trg. na Zg. Brniku; podpredsednik Vombegar Franc, posestnik in čevljar v Pienišni Polici; tajnik Kalinšek Janez, posestnik, Sp. Brnik; blagajnik Murnik Aadrej, posestnik in gostilničar v Cerkijah in 16 odbornikov.

Trebelno pri Mokronogu: predsednik Grebenc Leopold, trgovec v Trebelnem; podpredsednik Jenko Alojzij, kaplan; blagajnik Cvetan Janez, posestnik; tajnik Žužek Franc, pos. sin. in 17 odbornikov.

Begunje. Ustanovni občni zbor krajeve organizacije JRZ v Begunjah se je vršil dne 27. oktobra. Za predsednika je bil izvoljen Kranjc Jakob, posestnik, Topol 7.

V Cerknici se je vršil dne 27. oktobra t. l. ustanovni občni zbor krajeve organizacije JRZ. Za predsednika odbora je izbran Otoničar Janez, posestnik v Cerknici. Sprejete so bile končno še razne resolucije.

Sv. Križ pri Litiji. Dne 6. oktobra 1935 je bil ustanovljen krajevni odbor JRZ. Za predsednika je bil izvoljen Hribar Franc, posestnik v Brezju. Za vsako vas pa je bil izbran po en odbornik. Vpisalo se je 380 članov od 477 volivcev, torej ogromna večina.

Okrajni odbori

Kranj: predsednik dr. Anton Megušar, odvetnik v Kranju; podpredsednik Franc Debeljak, industrijalec, Skofja Loka; tajnik Franc Bašar, bivši župan iz Strazhišča, blagajnik Franc Majeršič, bivši oblastni poslanec iz Trziča.

Kamnik: predsednik Janez Štrin župan v Komendi; podpredsednik dr. Ivan Ahčin, glavni urednik »Slovenec« v Ljubljani; tajnik dr. D. Žvokelj, odvetnik v Kamniku; blagajnik Ferdinand Novak, župan, Vrhpoije.

Maribor levi breg: predsednik Franjo Žebot, župan mariborski; podpredsednik dr. Josip Leskova, bivši predsednik mar. oblasti; tajnik

Abesinski spor in naše gospodarstvo

Zahteve naše lesne industrije

Belgrad, 29. okt. m. Danes je zaključil svoje delo osrednji odbor lesnih trgovcev in industrijcev. V prvi vrsti je skupščina pretresala stanje naših plačilnih odnosov z Italijo ter glede tega predložila vladi sledeče predloge:

1. da se odpove obstoječa klirinška pogodba z Italijo;

2. da se mesto kliranga uvede svobodno plačevanje blaga takoj po izvozu;

3. da se medtem začasno uvede vse delno nakupovanje klirinških nakaznic po Narodni banki;

4. da odobri Narodna banka na temelju klirinških terjatev izvoznikom kredit v višini 70 do 80% teh terjatev;

5. da se takoj podvzamejo vsi potrebni ukrepi v svrhu zavarovanja plačil obstoječega klirinškega salda, in to s čim manjšo izgubo. Način, kako naj se to doseže, je opisan v nadaljnjih sedmih točkah spomenice.

Nadalje so na seji pretresali splošno stanje lesnega izvoza s posebnim oziranjem na stanje v Italiji. Tuji glede tega so bili vladi predloženi sledeči predlogi:

1. skusa naj se izogniti raztegnitvi gospodarskih sankcij proti Italiji na prepoved izvoza našega lesa v Italijo, ki znaša 60% vsega našega izvoza;

2. takoj naj se podvzamejo vsi potrebni koraki radi kompenziranja izgub;

3. oni uvoz, ki je prej prihajal iz Italije, ki pa je radi italijanske prepovedi izvoza govoril predmetov sedaj odpadel, naj se v čim večji meri napoti v one države, ki so v stanju, da prevzamejo naš les;

4. uvede naj se z državno podporo stalna porobrodsko zveza z Levanto, ki je za naše lesno gospodarstvo velike važnosti;

5. začne naj se delati za čim tesnejšo lesno-industrijsko zvezo s Španijo na ta način, da se tam ustanovi potrebno število naših gospodarskih predstavništev;

6. preferenciali za uvoz lesa v Francijo in Alžir naj se v oni višini, kakor ga uživa Avstrija, odobri tudi naši državi;

7. posveti naj se največja pozornost madjarskemu tržišču, ki je v stanju, da absorbira mnogo več našega lesa, če bi bil istočasno omogočen tudi uvoz madjarskega lesa v našo državo;

8. z vsemi sredstvi naj se skuša izravnati trgovska bilanca z Anglijo, in sicer z uvedbo privatnega blagovnega kliranga za to državo;

9. V Vel. Britaniji naj se skuša doseči, da čim bolj forsira uvoz našega lesa v njene kolonije in dominione;

10. uredi naj se naše trgovinsko plačilno razmerje z Argentino, ki je važno tržišče našega lesa.

Dalje je skupščina sklenila, da pošlje posebne delegate v mednarodni stalni odbor, ki bo zasedal meseca novembra v Parizu. Končno so sklenili, da se naprosi kr. vlada, da čimprej izdela uredbu o poživljenju in zaščiti lesnega gospodarstva s tem, da izvršitev le-te zaupa osrednjemu odboru.

Ali je življenje vredno življenja?

Drevi bo ob 8 zvečer v Mostah v Ljudskem domu skoptično predavanje. Predaval bo g. Miha Jenko o temi: »Ali je življenje vredno življenja?« — Pridite!

Dunajska vremenska napoved: mirnejše in lažje vreme.

Vlada dala pol milijona Din za pasivne kraje Slovenije

Belgrad, 29. oktobra. m. Na intervencijo obeh slovenskih ministrov, notranjega ministra dr. Antona Korošca in ministra brez portfelja dr. Mihe Kreka, je gospodarsko-finančni odbor mini-

strov na svoji nocojšnji seji odobril kredit 500.000 Din za prehrano prebivalstva v pasivnih delih dravske banovine, zlasti v Beli in Suhi Krajini, in to iz kreditov, ki jih je v ta namen predvidela kr. vlada.

Vlomilec Urbanč obsojen

na 10 let robije, Turk Franc na 3 leta, Badovinec oproščen

Novo mesto, 29. oktobra.

Vsa javnost se gotovo še spominja, na kako dramatičen način je bil v gozdovih v Mirni peči ujet tat in vlomilec Josip Urbanč, ki je bil dolgo vrsto let strah Dolenjske. Marsikateremu posestniku je pokradel, kar mu je prišlo pod roko. Pri svojih vlomih je grozil čisto z orožjem v roki, saj je znano, da ga je imel vedno pri sebi. Dolgo se je umikal in skrival. Dostikrat se je prav v zadnjem trenutku izmuznil roki pravice, končno pa ga je sreča, ki ga je dolgo časa spremljala, zapustila. Mirnopeški in novomeški orožniki so ga ujeli baš, ko je od v kmeta preoblečenega stražnika kupoval puško. Prepeljali so ga v zapore novomeškega okrožnega sodišča.

Danes dopoldne je bil pred malim senatom istega sodišča skupaj s svojima tovarišema Badovincem in Turkom sojen. Po predpisanih formalnostih se je ob 10 dopoldne pričela razprava. Urbanč je precej tatvin in vlomov gladko priznal, drugo pa je zopet gladko zanikal. Tudi konfrontacija s tovarišema, ki sta mu marsikaj očitala, ni mogla iz njega izvabiti priznanja. V vsega njegovega nastopa kakor tudi iz tega, da je imel komaj 29 let in je bil že 13 krat predkaznovan, večinoma zaradi tatvin in vlomov, je razvidno, da je Urbanč tat po poklicu, kateremu je pač vseeno, kakšno kazen bo dobil. Nekoliko drugačne narave sta

Turk in Badovinec. Tudi ta dva sta bila že prej kaznovana, in sicer Badovinec 6 krat in Turk trikrat. Badovinec, ki je v začetku razprave pričel jokati, razbremenjuje dejstvo, da je pomagal suhorskim orožnikom pri lovu na Urbanča. On je namreč obvestil orožniško postajo, da se nahaja Urbanč pri njem. A ko so pol ure nato prispeli orožniki, jim je Urbanč zopet zvihtal ušel, čeprav so orožniki sedaj streljali za njim. V dokaz temu je od krogle preluknjana kapa, katero pa Urbanč zatuje, češ, da ni njegova. Kljub temu pa prizna, da so ga istega dne res lovili orožniki. Prizna tudi, da je 19. januarja letos streljal na orožnike v Mrtvici. Pripominja pa, da je to storil radi tega, da bi ga dalje ne zasledovali.

Vse na razpravo povabljeni priče niso po veridni povedale ničesar novega. Potrjujejo le svoje prejšnje izjave.

Državni tožilec je predlagal sodišču ostro kazen za obtožence, zlasti za Urbanča, zagovorniki pa so prosili za milo kazen. Po govornih zagovornikov se je senat umaknil na posvetovanje in s tem je bila dopoldanska razprava končana.

Popoldne ob 4 pa je predsednik senata razglasil sodbo, ki je naložila Urbanču za vsa njegova dejanja polnih 10 let robije, trajno izgubo državljanских pravic in povrnitev stroškov, Turku Francetu 3 leta robije in izgubo državljanских pravic za 4 leta, Badovinec pa je bil oproščen.

Knez-namestnik Pavle v Londonu

London, 29. oktobra. Danes ob 10.30 dopoldne se je Nj. kr. Vis. knez-namestnik Pavle odpeljal iz svojega hotela v spremstvu odpravnika poslov kr. poslanstva dr. Pavla Karovića v predsedstvu angleške vlade na Downing-Streetu. V predsedstvu je Nj. kr. Vis. knez-namestnika takoj sprejel predsednik ministrskega sveta Stanley Baldwin. Nj. kr. Vis. knez-namestnik se je pomudil v razgovoru z Baldwinom okoli tri četrti ure.

Šaljapin v Belgradu

Sedeži po tisoč dinarjev

Belgrad, 29. okt. m. Jutri zjutraj prispe z ekspresnim vlakom iz Pariza v Belgrad svetovno znani basist Fjodor Ivanovič Šaljapin, ki bo nastopil zvečer v belgradskem gledališču. Že dva dni je na gledališko blagajno naval kakršnega gledališča še ne pomni, ne glede na to, da stane najdražja vstopnica 1000 Din.

Kaj je s skakalnic na Planici

Belgrad, 29. okt. m. Veliko pozornost je v tukajšnjih sportnih krogih zbudila vest, da je skakalnica v Planici in prireditelji v njej v resni nevarnosti, da se radi materialnih razlogov zanemarijo. Tudi v ministrstvu za telesno vzgojo naroda so mnenja, da bi bilo na vsak način, tudi z največjimi žrtvami, treba preprečiti, da bi ta »grob svetovnih rekordov« začel propadati in bi se ustavile prireditve, ki so že dve leti tako krasno uspele na ponos jugoslovanskega sporta.

Tramvaj Belgrad-Zemun

Belgrad, 29. okt. m. 5. novembra bo otvoritev dolgo pričakovane tramvajavskega prometa med Belgradom in Zemunom čez novi zemunski most. Tramvajski promet bo popolnoma izpodrinil dosežani in počasnejši promet z ladjami. Iz belgradskega središča, to je izpred kavarn »Moskva« do pošte bo stal prevoz za osebo 2 Din. Tramvaji bodo vozili vsake četrti ure iz skrajnih točk.

Stavka v resavskem rudniku

Belgrad, 29. okt. m. Večeraj zjutraj je stopilo v resavskih rudnikih, ki so last belgrajskega industrijaleca Blagoja Jocića, v stavko vse delavstvo, 600 po številu. Delavci zahtevajo zboljšanje delovnih pogojev, boljše postopanje z njimi, ukinitve bonov, ki so bili uvedeni leta 1931 ob priliki krvo-pelitvi v rudniku, s katerimi delavci ne morejo kupovati nikjer drugje, kakor samo v rudniku Blagoja Jocića. Dalje zahtevajo boljše izplačevanje in oskrbo z življenjskimi potrebščinami. Rudarji so o stavki obvestili Delavsko zbornico in Zvezo rudarjev, upravnik rudnika pa oblast in lastnika.

Zastopniki nemškega olimpijskega odbora v Belgradu

Belgrad, 29. oktobra. m. Zastopniki nemškega olimpijskega odbora, ki bi morali, kakor je bilo prej javljeno, prispeti danes dopoldne, so prileteli na zemunsko letališče že snoči. Danes dopoldne so obiskali ministra za telesno vzgojo naroda, v ostalem pa so bili gostje nemškega poslanika. Napravili so tudi izlete, ki so bili določeni že v programu. Ca-nikarjem so zastopniki izjavili, da bo olimpijada v Berlinu presegala vse dosežanje slične prireditve. Prijavilo se je že 49 držav. Predvsem bodo nogometni turnirji združili toliko nogometašev, kakor doslej še nikoli.

Konference Obrtnih zbornic

Osijek, 29. okt. m. Tu je bila danes predkonferenca tajnikov vseh obrtnih zbornic iz države. Ljubljanski zbornice je zastopal dr. Josip Pret-nar. Danes dopoldne je bil sestanek, na katerem so bile sestavljene resolucije, ki jih bodo posamezni referenti predložili konferenci.

Zagrebska vremenska napoved: Oblačno in zelo spremenljivo, temperatura zmerna, vetrovno in nestalno.

Volitve v Švici

Basel, 29. okt. AA. Po najnovejših ne-uradnih podatkih so nedeljske volitve v Švici pokazale, da se prebivalstvo v političnem pogledu ni mnogo preorijentiralo. Po teh podatkih dobi stranka svobodnomislecev (liberalci) 48 do 50 mandatov (doslej 52), socialno demokratska stranka 51 do 52 (41), katoliška konservativna stranka 42 (44), kmetijska stranka 23 (30), mladokmetijska stranka 4 (1), liberali 6 (6), komunisti 2 (3), stranka konzumentov 7 (7), nacionalna fronta 1 (0), ženevska nacionalna unija 1 (0), stranka svobodnega gospodarstva 1 (0).

Lavala bodo le vrgli?

Pariz, 29. okt. b. V tukajšnjih političnih krogih se zelo mnogo razpravlja o tem, kakšen vpliv bo imel na vladni položaj izid kongresa radikalne stranke. Čeprav resolucija radikalne stranke, v kateri se zahteva zakon proti raznim ligam, ni obvezna za radikalne ministre, prevladuje vendar mnenje, da bodo oni prisilili, da se ti zakonski predlogi predložijo, oziroma, da se o njih prične diskusija v parlamentu. Vprašanje je, kakšno stališče bodo zavzeli danes ministri, če bi se Laval odločil, da gre na stran radikalne stranke. Na to vprašanje je nemogoče odgovoriti, toda priznava se, da bi razprava v parlamentu lahko dovedla do krize, čeprav bi se morala nova vlada naslanjati na iste stranke, kakor današnja. Za ta slučaj se govori o možnosti Mandel-Plandin-Heriotove vlade, ki bi imela nalogo, da stori korake proti desničarskim ligam ter da vodi tekoče posle do volitev. Gre samo za to, da se pridobi Lavala za vodstvo zunanjega ministrstva. To bo najbrže tudi uspelo, ker med njim in radikalno stranko glede vodstva zunanjega ministrstva ni bilo nobenih nesoglasij.

Govori se celo, da bo francoski ministrski predsednik Laval zaradi izredno težkega notranjega položaja prisiljen opustiti vlogo posredovalca med Italijo in Abesinijo. Laval se bo moral posvetiti z vsemi silami rešitvi notranjih problemov, ki se vsak dan bolj zastružujejo. Dalje se trdi, da je malo izgledov, da bi se Lavalu posrečilo odstraniti notranje spore, ki so se zaradi gospodarskih in finančnih sankcij proti Italiji že bolj poosttrili.

★

Osebnosti

Belgrad, 29. oktobra. m. S kraljevim ukazom so premeščeni. Martin Pavlič, tinačni svetnik in upravnik glavne carinarice v Ljubljani, za svetnika finančnega ministrstva v carinskem oddelku; dr. Vaso Pitera, tajnik v finančnem ministrstvu v carinskem oddelku, za finančnega tajnika in upravnika glavne carinarice v Ljubljani; oba po službeni potrebi; aa I. desko meščanske šole v Ljubljani Albin Lajovic s tem, da dela v prosvetnem oddelku kr. banske uprave v Ljubljani; na I. deklško meščansko šolo v Ljubljani Ivanka Prosenč iz Zgorne Šiške s tem, da poučuje v telovadnici učiteljskega v Ljubljani; na meščansko šolo v Ljubljani Anton Osterc, upravitelj meščanske šole v Senovem; za upravitelja meščanske šole v Senovem pa Albin Zavrl, dosedajni upravitelj v Trbovljah. Upokojen je Ivan Košial, profesor realne gimnazije v Novem mestu.

Belgrajske vesti

Belgrad, 29. oktobra. AA. Po poročilu Narodne banke se je dne 28. oktobra t. l. izvršilo po nemškem kliringu izplačilo poslednje avize št. 8182 z dne 4. maja, po italijanskem kliringu pa št. 75.152 z dne 29. julija t. l.

Belgrad, 29. okt. m. Te dni se vrše strokovni izpiti za uradniške fin. kontrole. Izpitom, ki se polagajo v finančnem ministrstvu, načeljuje načelnik oddelka za finančno kontrolo Dragica Vidaković. K izpitu se je prijavilo tudi nekaj Slovencev.

Belgrad, 29. okt. m. Davi ob 2.40 je odpotovalo iz Belgrada v smeri preko Raketa mostovo BSK ne turneje v Švico in Škotsko. Moštvo potuje pod vodstvom podpredsednika BSK dr. Andrejevića.